

Hétfő

Május 11.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADAI

ÉRTESÍTŐ.

1846. első félv.

20.

4-ik évfolyam.

Ez ÉRTESÍTŐ, melyben adás-vevés, kereskedési-gazdasági 's más illyes hirdetmények közöltetnek, Debreczenben minden hétfőn, Nagy-Váradon csütörtökön jelenik — Fel évi előfizetés házhöz küldve Debreczenben 's Nagy-Váradon 1 — postán bár hová 2 — forintban. Előfizetni lehet mindenkor a' Tudakozóintézetben.

(D.) A' FEHÉR-KUTYÁHOZ

(1. 3.)

czimzett, 's Debreczenben a' felpiacson tek. Fényes József úr háza alatt újjonnan megnyitott

FÜSZER-KERESKEDÉSÉT

alulirt egész tisztelettel ajánlja, ki is a' t. cz. közönség kívánatit annyal inkább reményli kielégíteni, hogy kereskedését legjobb czikkekkel, 's legfrissebb fűszerekkel látván el, bizton hiszi, hogy a' legjutányosb ár mellett — mi mindenkor legfőbb óhajtása leendő — a' közvárákozásnak megfelelhethet. —

Stenczinger Károly,

fűszer-kereskedő.

(NV. 67.)

(1.)

Jelentem alázatosan, hogy most mindennemű magyar nemzeti és újdívatú kalapokkal el vagyok látva, úgy-szinte mindennemű nyakkravatókkal, kesztyűkkel és sapkákkal, melyek csinosságok és könnyűségökkel minden eddigieket felülmúlnak; végre mindennemű rendelmények elvállaltatnak és teljes elégsülésre elkészíttetnek.

Rozskövi Ignác,

kalap és sapka gyáros,

Zöldfá utcán Dr. Kovács házában.

(D. 44.) Fris törökszilva (Datteln) (1. 3.)

Ideai szűlini viz, -lőcsei czukorborsó és lencse, -lőheremag, tehén répamag — tarló répamag — fűszerárus Tőkés István áruhelyén Debreczenben még mindég folytonosan illendő áron találhatik.

(NV.) KERESZTESI SAROLTA

mely tisztelettel tudatja a' t. cz. szülékkel, hogy növendék leánytök intézetét e' folyó hó 1. ső napján megnyitván, Apácák utcáján t. ózv. Novákné asszony házában, egyszer'smind vidéki növendékeket is befogad szállás és kosztra.

(NV. 64.) ELADÓ SZÖLLŐ (1. 3.)

A' püspöki úgynevezett diósvölgyi hegyen a' nváradai d. sz püspökség szőlője szomszédságában, egy 3 hasábból álló mintegy 32 ember mire szőlő, — ugyszinte Püspöki városában az úgynevezett egyházszeg utcán egy ház, a' végiben lévő mintegy 10 ember vágó kert szőlővel; nem különben egy pincze a' legjobb minőségű mintegy 250 cs. tavalyi szinborral szabadkézbe eladó. Bővebben értekezhetni a' n' váradai tudakozó intézetnél.

(NV. 63.) **Új öltönyök raktára** (1. 3.)

Zöldfa utcán, Nikolay úr háza alatt. — Tisztelettel jelenti a t. cz. közönségnek, hogy több évtől fogva el lévén látva raktára legújabb szövetű honi és külföldi szövetekből készült legdivatosabb szabású kész öltönyökkel, úgy nem különben ajánlja magát, hogy a megrendelt öltönyöket 24 óra alatt izlés szerint a legutányosabb ár mellett, mindenkor kész teljesíteni,

alázatos szolgáljuk
Stein Antal.

(NV. 65.) **Bérbe adandó lak.** (1. 3.)

Nagy német utcán Kaszinia József házánál, két szoba, konyha, pincze, kamara, különös pad, az egyik utcára nyíló szoba boltnak vagy korcsmának használható, egy vagy több évre kiadó.

(NV. 66.) **JELENTÉS.** (1. 3.)

Alólírt a' mélyen tisztelt vásárlók eddigi látogatásáért ezennel köszönetét nyilvánítván, — egyszerűs mind igen tetszős dívatú 's nagy választású pesti cipőit, úgy nem különben férfi és női topánkait, tetszőválogatásra ajánlja, 's ezuttal van szerencséje többféle rőfös portékák napellenzői igen finom kesztyűi többféle névvel nevezendő szivarjai és mindennemű fűszereivel a' legillendőbb áron szolgálai

Korda András,

V.olaszi egyvelges kereskedő.

(NV. 69.) (1. 3.)

Alulírt tisztelettel értesíti a t. cz. közönséget, hogy zöldfa utcái szállítását megváltoztatván, lakását Pokol utcában tulajdon házába tette át, egyszerűs mind mindenféle lábbelieit női és férfi nemek részére mint kész munkákban, úgyzinté előre rendelő műveit jutányos áron ajánlja

Tarsoczky Bálint,
cipész (suster) mester

(D. 45.) **Eladó kaszáló** (1.)

Kilenoz boglyás, igen jófőle, Bánk pusztán minden órán eladó, értekezhetni éránta Kadas utcán 189-dik szám alatt, a' tulajdonossal.

(NV. 64.) **Aranyi János,** (2. 3.)

V.olaszi polgár, kovács mester és barom-orvos, hiteles diplomával ellátva, tisztelettel teszi közhirrre, hogy helybeli úgy külvideki t. cz. uraságok rendeleteit a' barom orvoslás iránt, bírmmentett leveleiket elvárja tulajdon lakásán Hentes utcában a' három rózsza szerződéságában, hites ügyvéd Csányi István és özvegy Papp Jánosné házaik között.

Eladó vagy bérbeadandó ház.

Debreczenben Kismester utcán az 1382-ik szám alatt lévő öt szobából, konyhából, kamarából, boros és zöldseges pinczéből álló új cserepes fedelű lakház, két istállóból, szekérszinnel ellátott tágas udvarral, 's házi kórtal együtt bérbe kiadandó, vagy eladandó. — Értekezhetni éránta a' tulajdonos mérnök Somogyi Károly lal.

(NV. 63.) (2. 3.)

Alulírt tisztelettel ajánlja műkésztiményeit a' t. cz. közönség parfogásába. — Készít mindennemű, 's a' legujobb rendszerént angol erőművel ellátott egyházi és házi orgonákat, — valamint őt, hat, hat és fél octávás fisharmonica-kat, melyek jószáguk 's hangjuk kellemes tisztasága által ajánlják magokat, annyival is inkább, mivel tetszés szerint minden a' zongorán játszani szokott darabok ezeken is eljátszhatók. — Lakik Pesten a' Király utcában a' vakok intézete általellenében lévő gróf Teleky ház első emeletében.

Komornyik Ferdinand,
orgona és fisharmonica készítő.

(NV. 62.) **Eladó szálló.** (2. 3.)

NVaradon a' Kalváriához közel, legjobb karban lévő 50 kapas különbnél különb fajú szálló, vincellér lakohely, festett szoba, tágas borhazzal, nagy sajtó, vasas kádakkal és 30 darab vasas hordókkal, minden órán eladó. — Bővebb tudóstást ad a' nváraditudozó intézet.

(NV. 61.) **Köszvényben és** (2. 3.)

infajásban szenvedőknek,

bátor vagyok mind azokkal, kik a' fenebbi bajokban szenvednek, usztelettel tudatni, hogy én a' sokszerűleg sikeresnek bebizonyult valóságos keleti

köszvénymentő szeremből

mindennemű köszvényes és inbetegségek ellen; u. m. arcz, fő, fog, fül- és mejjfajás, derékes ágyék fájdalom, köszvény és göröcsök, továbbá vértolulás, szivdobogás, álmatlanság, orbancz; — szem, torok 's egyéb gyúladások stb. ellen — NVaradon, fűszeres **Reindl Gusztáv** urnál rakhelyet nyitottam.

Vonatkozva a' **Reindl Gusztáv** urnál megszemléltető nyomtatott bizonyítványokra, legyen szabad csak e' legújabb hozzám érkezett, **bizonyítványt** közzétennem mentő szreim rendkívüli hathatóságuk újabb erősítéséül.

Pesten Aprilisben 1846.

KÖNIG GYULA,

a' valóságos keleti köszvénymentő szerek főraktárnoka.

BIZONYÍTÁNY.

T. C.

Az első rendű híres keleti mentőszérből 2 darabot hozattam önnek kereskedéséből, melyek megfoghatatlan csuda hatásúak valának, még pedig az egyik *hígygyógyító anyamát, a ki már 20 év óta annyira szenvedett a közsvényben, hogy híjjának 's könyveknek csuklói elferdültek és rajtok kínövések támadtak. Az egyik szertől 8 nap alatt megszűnt minden fájdalom, valamint a kínövések is elenyésztek.*

A másikat napam vízelle, a ki rettenő szív-dobogásban szenvedett. Ő is tudatta velem, hogy fenebbi baját már nem érzi stb.

Bozsók April 3. 1846.

ELTER FERENCZ,

tanító Bozsókon, Mohács mellett Baranya megyében.

Hivatkozva *König Gyula* urnak Pesten fenebbi híradásán, bátor vagyok annak *valóságos keleti*

köszvénymentő szerét

I-ső neműt (igen erősen magnezesev) darabját 1 fr. p II-ik — (valamivel gyöngében —) „40 p. kr. egész tisztelettel ajánlani megszerzésül.

NVáradon, Áprilisben 1846.

Reindl Gusztáv,

fűszer kereskedő.

(D.) BÉRBE ADANDÓ LAK. (1. 3.)

Debreczenben nagy Hatvan utcán, közel a kapuhoz 1538-ik szám alatti ház 4 szoba, konyha 's egész udvarral, szállókblóli haszonvetéssel együtt folyó évi Pünkösöd napjától fogva bérbe adandó. Értekezhetni róla a tudakozó intézetben.

(Debreczeni színház.)

Az értesítő kimért köre nem engedő oly pontossággal adni e' rovatot mint szándokunkban volt, — az ilyen pedig csak frissiben hat gyógyszerű a hibára; brennoljuk tehát *Veres és Kovács* játékaikat, mert ezek Thália érdemkönyvéből úgy is kitörölvék. — Brennoljuk Riollábát és *Fejér* szerep nem tudását — haladjunk. — April. 23. *Komlóssy Ida* vendégjátékait Mathildal kezdé meg az örökségbe, az egész előadás zavart volt. A' vendégő nem meglegült föl művészi izletségében. — *Feleky* is az utolsó felvonásig hideg maradt. *Csiszér* leghatasosabb jelenete igen vonczolva ment, és különben jeles játéka ra homályt vont. *Csiszár* lövítettézt kivére, jól játszott.

April. 25. „Király leány mint koldusnő“ *Komlóssy Ida* és *Feleky* művészi érdemökben egyesülve az est dicsőségét, mi pedig játéku' szép emléktől nyertük el. Nézők számosan.

April. 26. „Falura kell mennie“ *Komlóssy Ida* (*Coelestina*) *Lendvayné*től, szerepének routint, de *Feleky*nél túl általános kellemet nem kölcsönözött. *Priell Emilia* ma a szent társaságnak tiszteletbeli tagja volt. *Feleky*, *Csiszér*, *Patay*, mulattatólag. Nagy számú közönség.

April. 27. „Mari“ kedves vendégnőnk' javára. E' műa' jutalmazottal, *Feleky*vel, *Csiszár*val bras

dessous kitűnő tetszésben részesült, mellettök *Fejér*, *Dósa*, *Lilla*, oly setében álltak, hogy egy világitótorony fénye se lelte volna föl őket.

April. 30. „Notredamei toronyör.“ Sok zaj semmiért. *Fejér Lilla* (*Esmeralda*) almban jól szavalt. Szépen aludj! aludj tovább! Tóth állásai szövegetek, szavallata itt ott búcsúztatók. *Feleky*, *Udvarehelyné* jók, *Dósa* szorgalmat árult el.

A' vasárnapi „Róza“ teljes volt. — Pápaszemet és tollat I g a barátomnak, őszinte meleg készírtasomat önöknek, kiket dicsértem, korholtam, — de csak javokra! és most lelélek.

Gyurichevich Illyr Béni.

Május 2. Először S z i n é s z n ő, eredeti dráma 4 felvonásban, irta J á k ó P á l. A' dráma tartalmát csak azért nem mondjuk el, hogy azok előtt ki 'h' hamar elhordott jegyek miatt helyet nem kapva elmaradtak, másodszeri adatasakor egész újság legyen. Most csak magára az előadásra szorítkozunk. A' játszókat közt *Feleky* n é j é a' koszorú, ki 's szende grófnőt a' legnagyobb tetszéssel adá. — *Feleky* (*Kelendy gróf*) a' három első felvonásban jéghideg volt, okát kedvetlenségének nem tudjuk, bizonyosan *Priell Cornéliu* nem indithatá szerelemre; a' 4-dik felvonásban szinte helyre latszott hozni hibáját, mert ott valóban remekelt, mit a' közönség tapsvihara nem is késétt követni. — C s i s z é r a' két első felvonásban ékes intricával, a' két utóbbiban, a' sima intricus titoknokát nem elég hiven adá. — *Fejér* (*Hirhegyi*) többször megtapsoltattott 's kivéve szerep nem tudását, miben *Feleky*nél, *Fejér Lillán* és *Csiszár*en kívül társai sem maradtak hátra, jól játszott. *Fejér Lilla* (*Alfonza*) e' nem oly érdekes szerepet elég érdekelte vitte. *Priell Cornéliu* a' czmszerepben utolször lépett fel. Gyenge játékaért senki nem kárhoztathatja, mihelyt tudjuk egy részről beteges állapotát, más részről az ellene már előre hallatszott sérelmeket; részünkről nem hiszünk színeszűt, ki az efféle háborgató körülmények miatt, egész otthonos lehessen színpadon. — Kísérje szerencse, 's azon öntudat utjában, hogy ő sérteni soha senkit nem akart, 's nem is sértett; hogy még is őt félre értették, nem az ő hibája. — Még az előadásra vonatkozólag azt jegyezzük meg, hogy mások a' kisebb szerepvivők is vigyázzanak, nem úgy mint ma, a' mikor osztán némelyek magoktól szoktak extemporizálni. — A' felvonás végén a' kétszeri lövés is zavarta a' közönséget, mely ismét a' darabba nem lévén, vigyázatlanságból történt. — A' szerző minde-nik felvonás végén kihivatott, 's háromszor meg is jelent; mit némelyek nem helyeselnék, részünkről pedig igen is helyén találjuk, mert pesti színpadon is kimegy a' szerző ha hívják, 's miért ne mehetne ki vidéken; úgy hiszszük a' vidéki közönség sem áll oly messze izlés dolgában a' pestiektől. — Szavainkat szerzőnek egy barátja szavaival zárjuk be „szébbel jobbal újítsa“; most szerző a' közönség tetszését — mely nem oly könnyű feladat megnyerte, igyekezzék azt még jobban megérdemelni. —

Igaz.

TUDNIVALÓK.

az 1846-ki pesti iparműkiállításról.

(Vége)

7. A' küldeményekhez lesznek még az árak is csatolandók; azok szabottak legyenek, miszerint a' netalan venni szándékozó közönségnek eladathassanak a' kiállítványok, — a' kiállítással kapcsolatban leendő sorsjátékhoz a' választmány által is megvásároltathassanak, a' történhető kár esetében pedig kárpótlás adathassék. Ez árak egyébiránt a' kiállított művekhez csak úgy fognak mellékelteni, ha a' kiállító kívánják.

8. Rendező bizottmány fog a' választmány által kinevezettni, melynek hatásköréhez tartozandik a' kiállítás körül szükséges intézkedések megtevése, jelesül a' küldeményeknek kiállításul el vagy nem fogadása; az el nem fogadás esetében, mely csak a' 2-ik pont alatti kivételknél fogva adódhatik elő, az illető szakmübiróság fog eldöntőleg határozni.

9. A' küldeményekről e' rendező választmány fog átvételi nyugtatókat adni, — miknek előmutatása mellett a' kiállító szabad belépést nyerend a' kiállításba s' veheti vissza ennek berekesztése után kiállítványait.

10. Azon tárgyak, miknél különös felkészítés vagy összeállítás szükséges, vagy a' beküldők magok, vagy avatott megbízottjaik által fognak a' kijelölt helyen felállíttatni, s' e' végből, és miszerint a' szükség esetében a' tulajdonosokkal értekezni lehet sen, a' beküldők, ha helybeliek, lakásukat, ha vidékiek megbízottjokat a' kiállítási irodában bemondani szívesek lesznek.

11. A' kiállítás cikkelyei a' kiállítás befejezéseig el nem vihetők; s' azért, ha a' kiállítás alatt adatnának el, vevőjük csak annak végével vihetné el, hanemha a' kiállító más hasznoművel pótolná. — A' kiállítási személyzetnek megnevezendő tagja meg lesz bízva, hogy ez eladásokat gondviselje, s' a' beküldőkkel vagy kiállított műveikkel, vagy azoknak beváltott áraval számoljon.

12. A' kiállítással sorsjáték is lesz kapcsolatban, melynek célja az fog lenni, hogy a' kiállított műveik megvételvén; iparosaink anyagi jutalmát is megnyerhessék fáradaimáknak. E' célból sorsjegyek fognak a' kiállítási irodában és a' pénztárnál árultatni.

13. Szigorú, részrehajlatlan mű. és díjbírálatok nyomán jutalmazások fognak kiosztatni, miknek 5 fokozatú jelei lesznek, u. m. arany-, ezüst-, bronz-érmepénzek, dícsérő-, oklevél- és méltányoló megemlést. — A' mű- és díjbírálatok körül olly intéz-

kedések fognak tétetni, miszerint azoknak eredménye a' kiállítás folyama alatt közzé tétethessék, a' díjosztás a' berekesztés alkalmával történhessék, a' kiállítási jelentés pedig vagy önállóság, vagy legalább az egyesület Hotilapjában haladéknélkül kiadathassék.

14. A' mübirálattal az iparegyesületi szakosztályok lesznek megbízva, — mikhez, ha és mennyiben szüksége fog mutatkozni, több alosztályok leendének kinevezve szakértő férfiakból. E' bírósgok, a' nekik kiadandó vezérutasítás értelmében hozandván, a' kiállított tárgyak saját és viszonyos belbecséről, s' küljelességéről ítéleteiket, azokat indokolva írásba teendik; — egyszersmind véleményeket fejezendik ki a' jutalom fokozatáról, melyre a' kiállítót érdemesnek vélemdik.

15. Díjbírálattal egy e' célból az igazgató választmány által alakítandó külön bizottmány foglalkozandik, mely az ennek is kiadandó vezérutasítás értelmében, s' a' mübiróságoknak hozzá beadott ítéletei és véleményei nyomán, egyébiránt magasabb statusgazdasági tekintetekre is figyelve, ítéldni meg a' jutalmakat, miket azután az igazgató választmány osztand ki. — A' díjbírósg tagjai választathatnak a' választmány kebelén kívül is, — de a' mübiróságok tagjai közül nem vétethetnek. Átalában pedig, ha valaki akár mű- akár díjbírónak választatnék ollyan, ki maga is a' kiállítóközött van, ez csak úgy válalhatja el a' megbízást, ha magára nézve a' jutalomérti versenyről lemond.

16. A' kiállítás berekesztése után, mely úgy fog intéztetni, hogy a' vásár második hetében történjék, s' így a' vászszállítasokat a' vásár alkalmával mind a' tulajdonosoknak, mind a' vevőknek lehetségessé tegye, s' mely e' tekintetből folyó évi Aug. 26-ára tűzetett ki, a' kiállítók vagy megbízottak nyolcz nap elteltése alatt vendik vissza a' vételvelek beadása mellett. kiállítványaikat. — Különb, minthogy a' kiállítási termeknek ki kell ürittetniök, az igazgató választmány kéntelen lesz a' vissza nem vett tárgyakat egy pesti bizományi kereskedőnek átadni, többé rölök nem gondoskodhatván, sem felelhetvén. —

Költ az igazgató választmány üléséből.

Csanády.

jegyző.

Lotteridán kijött számok Budán April 25.) 33. 66. 63. 57. 70. — Kassán April 29.) 23. 61. 11. 82. 26.

Szerkeszti s' kiadja Balla Károly. — Nyomatik Debreczenben Tóth Endre által.